

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 261. — ŠTEV. 261.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 6, 1931. — PETEK, 6. NOVEMBER 1931

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

MED KITAJCI IN JAPONCI SE VRŠE VROČI BOJI

FRANCOSKI MIN. PREDSEDNIK ARISTIDE BRIAND BO SKLICAL SVET LIGE NARODOV V PARIZU

Najnovejši razvoji v Mandžuriji povzročajo diplomatom zelo velike skrbi. — V bojih pri železniškem mostu je padlo 120 Kitajcev in petnajst Japoncev. — V Mandžurijo je bila poslana nadaljnja japonska brigada. — 16. novembra poteče rok za odpoklic vojaštva. — Pojavila se je resna bojaz, da bo izbruhnila nova svetovna vojna.

TOKIO, Japonska, 5. novembra. — Med japonskim in kitajskim vojaštvo v Mandžuriji je izbruhnil vroč boj za posest železniškega mostu, ki so ga japonski zrakoplovci precej poškodovali z bombami.

Izgledov, da bo zavladal mir v Mandžuriji, je vedno manj.

Na bojišču prihajajo neprestano nova japonska vojačenja. Boj se vrši v ozemlju kjer križa Taonan-Aganchi železnico reko Nonni.

Vojno ministrstvo poroča, da je padlo v boju petnajst Japoncev in stodvajset Kitajcev. Na obeh straneh je precejšnje število ranjenih.

Japonsko vojno ministrstvo pravi, da je treba storiti vse potrebno, da se položaj ob rekli Nonni čimprej izčisti.

Ameriški poslanik dr. Cameron Forbes, ki se je nahajjal na počitnicah v Združenih državah, se je vrnil v Jokahamo. Takoj po svojem prihodu se je posvetoval z japonskim zunanjim ministrom baronom Sideharo glede mandžurske situacije.

V političnih krogih so mnenja, da je včerajšnji boj slabo znamenje, da bi Japonska izpolnjevala določbe Lige narodov ter da ni niti misliti, da bi se Japonci do 16. novembra umaknili iz Mandžurije, kot jim je naročil svet Lige narodov.

Po včerajšnjem boju za železniški most, so se Japonci in Kitajci utaborili na obeh bregovih reke.

Kitajskim četam poveljuje general Mah Čan San, ki je pristaš kitajske nacionalistične vlade.

Kitajska poročila pravijo, da se je japonski konzul v Tsitsiharu posvetoval s tamošnjimi kitajskimi uradniki ter da so na tem posvetovanju sklenili, preprečiti spopad.

Poveljnik japonskih vojakov je pa zahteval, naj se Kitajci do srede zvečer umaknejo, cesar pa niso hoteli storiti.

Tekom boja, ki se je nato vnel, je bilo v akciji tudi več Japonskih aeroplakov. Japonci zatrjujejo, da so Mahovi vojaki napadli neko japonsko prednjo stražo, dasi je bilo na konferenci z japonskim konzulom v Tsitsiharu sklenjeno, naj se da Japonski vojaki priliko popraviti most, ki so ga japonski zrakoplovci z bombami zelo poškodovali.

Japonski vojni minister, general Giro Minami, je bil danes v posebni avdijenci pri cesarju Hirohitu ter mu je poročal o zadnjih dogodkih. Vlada smatra položaj v Mandžuriji, za zelo resen.

Casopisje poroča, da je sklenilo japonsko vojno ministrstvo poslati nadaljno brigado svojega vojaštva v Mandžurijo. Japonska brigada šteje štiri tisoč mož.

PARIZ, Francija, 5. novembra. — Francoski zunanjji minister Aristide Briand bo sklical dne 17. novembra posebno sejo sveta Lige narodov. Seja se ne bo vršila v Ženevi, pač pa v Parizu.

Kot znano, je dal svet Lige narodov Japoncem odlog do 16. novembra, da se umaknejo iz Mandžurije.

Najnovejša Stalinova odredba

DETEKTIVA STA HOTELA OROPATI

Dva bandita sta hotela oropati detektiva. Eden je bil ubit, drugi pa ranjen in je v bolnici.

Dva oborožena, mlada bandita sta se sinoči zelo zmotila, ko sta hotela oropati detektiva.

Detektiv je Milton Dunwoody, ki je bil že nekolikokrat odlikovan zarad svojega večega strejanja na roparje.

Na samotnem prostoru v Bronxu na Putnam Ave. se je ustavljal motor njegovega avtomobila. Hotel je nekaj popraviti. Teden pa od zadev zasliši glas: "Dvigni roke!" In prikazeta se dva mladiči, oba oborožena.

— Čakajta, da stopim iz avtomobila, — pravi Dunwoody in zleže s sedeža. Medtem pa potuge revolver.

Eden bandit pa je spoznal detektiva, ter takoj ustretil, toda zadev je samo šipo. Tudi Dunwoody ju spozna in se spomni, da ju je pred dvema letoma aretiral zaradi nameravanega vloma.

Ob istem času tudi drugi ropar prične streljati in ravno tako detektiv. Oba nato pokazeta pete, eden skoči čez zid pokopališča, drugi pa pada na tla s kroglo v trebuhi in v rami.

Dunwoody ga odpelje v volnico, kjer ga spozna kot Johna Tanzella, starega 17 let. Tanzella je umrl, predno so ga mogli zdravnik operirati.

Še ko je bil Dunwoody v bolnišnici, je izvedel, da je še nek drug mladič prišel, da si pusti obvezati rane. V njem spozna Tanzellovega tovarša, 18 let starega Salvatore Dadabo.

Dadabo, ki je imel prestreljen bok in roko, je priznal, da je skušal oropati Dunwoodyja in je bil takoj aretiran. Dadabo bo okreval.

Od tedaj naprej sta izgubila vsako upanje na rešitev. Dva dni sta neprestano ležala v čolnu in čakala na smrt.

Od tedaj naprej sta izgubila vsako upanje na rešitev. Dva dni sta neprestano ležala v čolnu in čakala na smrt.

III. HIGGINSVILLE, Mo., 5. novembra. — Strojvodja Charles Utter se ima zahvaliti pilotu nekega aeroplana, da je varno pripeljal vlak na postajo.

Pilot Harold Nyman pravi, da je Chicago-Denver vlak z veliko naglico vozil proti mostu, ki je goren. Ker je tam velik ovinek, strojvodja ni mogel videti gorečega mosta.

Nyman se je s svojim aeroplonom spustil nizko skor do lokomotive in je z znamenji dopove-

dal strojvodji, kaka nevarnost preti njegovemu vlaku. Presenečeni strojvodja je ustavil vlak četrto milje pred mostom. Potniki so izstopili in so bili prepeljani v mesto z avtomobili.

Ker je zelo dvomljivo, da bi to storili, bo posebna seja sveta Lige narodov izredno veliko važnosti.

Diplomati se bodo morali namreč dogovoriti, kaj naj store, da se bo Japonska pokorila Ligini do- ločbam.

ZENEVA, Švica, 5. novembra. — Poročilo o kravilih spopadih med Kitajci in Japonci v Mandžuriji, je povzročilo med tukajnjimi diplomati veliko razburjenje. Kitajski zastopnik v svetu Lige narodov, dr. Alfred Sze, je sporočil tajniku Lige, da so Japonci prekoračili reko Nonni, obstreljevali oddelek vojakov pod poveljstvom generala Čan Šana in usmrtili najmanj sto Kitajcev.

9 DNI NA MORJU JE BILO PREVEČ

Irving G. Tushyner je umrl v bolnici. — Rešen je bil s svojim svakom. Warshauer je vedno v bolnici.

Včeraj smo poročali o rešitvi dveh industrialev, ki sta se z motornim čolnom odpeljala loviti ribe in sta, ker se jima je polnil motor, bila devet dni prepusčena morskim valovom.

Eden od njiju, Irving G. Tushyner, je včeraj umrl v bolnici vsled prestanega strahu dolgih devet dni.

Nekaj čevljev od njega leži njegov svak David Warshauer, katerega je skupno z njim obrežna patrolna ladja rešila v torek.

Warshauer, ki je izgubil trideset funtov na svoji teži, bo najbrže okrevl.

Tushyner je trikrat zastalo srce, pri vsakikrat so ga zdravniki oživili. Po tretjem napadu je prišel k zavesti in je spoznal svojo ženo in 8 let starega otroka. Deset minut nato pa je umrl.

Tekom devetih dni sta oba bila silno žejna. Tushyner je vjele v posodo za gazožin nekaj dejza ter pil. Najbrže je to mnogo pomagalo k njegovi smrti.

Mnogo parnikov je vozilo v o-nih strašnih dnevnih bližu poškodovanega čolna in niti eden jima ni prišel na pomoč. Kot pravi Warshauer, je v soboto plul italijanski parnik Conte Grande tako blizu čolna, da je bilo slišati orkester in sta skoroda ne dišala vonj iz kuhinje. Ljudje so gledali s parnika in so moralni videti čoln in zakaj jum parnik ni nudil pomoči, juma je bilo nerazumljivo.

Celo popoldne je Billy sedel na policijski stražnici in uradniki so ga izpraševali. Slednjic so se prepričali, da je otrok po nesreči ustretil očetu in je bil poslan domov.

Po potresu je potisnil v puško.

— Hej, poglej! — je zaklical.

Vsakdo se je obrnil in pogledal — mati, Patricia, mala Elizabeth, in celo tri leta starci Thomas v svojem sedežu. Billy je spoznil petelinu. Streli je zadel očete, ki je bil tri čevlje od sina, na- ravnost v trebuhi.

Ko je prišla ambulanca, je bil Byrne že mrtev.

Mali Billy pa ni vedel. Zbežal je iz hiše, ko je njegov oče padel na tla. Nekega mimočočega moža je naprosil, da naj pokliče ambulanco, češ, da se je nekaj pripečilo očetu.

Celo popoldne je Billy sedel na policijski stražnici in uradniki so ga izpraševali. Slednjic so se prepričali, da je otrok po nesreči ustretil očetu in je bil poslan domov.

Ko je prišla ambulanca, je bil Byrne že mrtev.

Mali Billy pa ni vedel. Zbežal je iz hiše, ko je njegov oče padel na tla. Nekega mimočočega moža je naprosil, da naj pokliče ambulanco, češ, da se je nekaj pripečilo očetu.

Sovjetska Unija zavzema na- pram Japonski in Kitajski prija- teljsko stališče, in edinole od Ja- ponske je odvism, že ga bo tudi v bodoče zavzemala.

Te vesti je označil kot japo- sko propagando, ki nameen je o- praviti prodiranje japonskega vojaštva v Mandžuriju.

Sovjetska Unija zavzema na- pram Japonski in Kitajski prija- teljsko stališče, in edinole od Ja- ponske je odvism, že ga bo tudi v bodoče zavzemala.

Mussolini je prvič bil v cerkvi sv. Petra malo več ko pred enim letom, ko se je njegova hči Edda poročila z grofom Galleazzo Ciano, ki je brat današnjega ženina.

Njegov današnji obisk smatra- jo za znak, da bo v kratkem ob- iskal papeža Pija XI., vselej če- sar se bodo pričele boljše razme- re med italijanskim vlado in Vati- kanom.

ZDRAVNIK BIVŠEGA KITAJSKEGA CESARJA

WASHINGTON, D. C., 5. novembra. — Dr. Robert Colman, star 69 let, ki je bil štirideset let zdravnik na Kitajskem in je bil nekaj časa tu- di zdravnik kitajske cesarske družine, je danes umrl v Warman Park hotelu.

Dr. Colman je šel na Kitajsko kot mlad mož. Leta 1900 je opustil svoje zdravniško službo in je vstopil kot uradnik pri Standard Oil Co., of New York.

— Ko so boksarji oblegali tuja poslaništva v vstaji leta 1900, je bil dr. Colman načelnik zdravniške oddelki.

V Washington se je vrnil leta 1925.

Zapušča ženo, dva sina in tri hčere.

ZENA Z VELIKIM SRCEM

DENVER, Colo., 5. novembra. — Mrs. Frankie Davis-Greenup-Warren-Farborough-O'Neill-Callahan-Kile Bryan je pripravljena pri- dato svojemu dolgemu imenu še drugo ime.

Mrs. Bryan in Joe Flanagan

sta namreč prišla do sklepa, da

bo sedaj vse drugače in da se ji- ma smeje sreča.

— Iskala sem ljubezen in ni- kdo ne more prepovedati, da de- kle ne bi smelo poskušati najti to, kar si najbolj želi. — tako

pravi že osemkrat omožena žena,

ki sedaj sili v deveti zakon.

SIN PRI IGRI USTRELIL OČETA

Mati in otroci so videli otroka, ki je ustretil očetu. — Sin se je igral vo- jake.

Ko so mati in trije drugi otroci gledali, je včeraj osemletni Billy Byrne po nesreči ustretil svojega očeta v kuhinji na Park Place, Brooklyn, N. Y.

Bilo je opoldne. Oče William, dobavitelj za vodovodne potre- bine, je ravno pripeljal svojega sina in St. Theresa šole k kosišu. Cela družina je bila zbrana v ku- hinji.

Mladji Billy je "igral vojake"

z dvočevko svojega očeta, ki jo je kupil pred enim letom. Pa mali

Billy je nasel "prazno" patrono

— po njegovem mnenju je bila za-

mama kot so bile druge.

Potrono je potisnil v puško.

— Hej, poglej! — je zaklical.

Vsakdo se je obrnil in pogledal — mati

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na celo leta	Za iznosemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemski nedelj in praznikov.

Dogovor brez podpisa in osebnosti se ne pričakujejo. Denar naj se tiskovno pošljati po Money Order. Pri spremembah kraja naravnika, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitrejje najde možno naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3-3878

DOBRA ZNAMENJA

Vse povsod se pojavljajo znamenja, da se je začel gozdarski položaj dežele boljšati.

Industrije, ki so morale vsled zmanjšane nakupne cene prebivalstva ustaviti svoje obratovanje, so se začele oživljati, kajti povpraševanje, četudi le v mali meri, se je zopet pojavilo.

Velikopotezne kreditne operacije, ki so bile oživotvorenje na priporočilo predsednika Hooverja, omogočajo tovarnarjem, dobivati posojila na nizke obresti ter s pomočjo izposojenega denarja obnoviti obratovanje.

Od tega imajo dobiček tudi banke, ki so dosedaj prestale krizo ter so jim novi krediti zelo dobrodošli.

Denar, ki ni bil v prometu, je zopet spravljen v tek, kar pomenja novo kri za gospodarsko življenje.

Narodna zveza tvorničarjev je razposlala med svoje člane seznam vprašanj in dobila nad osemsto odgovorov.

Iz odgovorov je odvisno, da se je v šestindvajsetih industrijah, ki so v zvezi zastopane, pojavilo tekom zadnjih petih tednov precejšnje izboljšanje.

William Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, je rekel, da se je število nezaposlenih meseca oktobra sicer povečalo, toda ne za več, kot je vsako leto v tem času običajno.

Iz južnih držav pa prihajajo prav dobra poročila.

Iz Georgije, Virginiji, Tennessee, Alabame in Louisiane poročajo o obnovljeni delavnosti.

Marsikje so začeli graditi nove tovarne in izboljšati stare, na tisoče nezaposlenih je dobilo delo, in celo dohodki vsled carine v južnih pristaniščih so se povečali.

Z vso pravico je torej izjavil pred posebnim senatnim odborom znani mednarodni bankir Albert H. Wiggin, da je izboljšanje na poti.

Toda tudi človek brez takega strokovnega znanja kot ga ima Wiggin, prav lahko spozna, da mora razdrobijo depresije slediti izboljšanje, kajti tudi gospodarske sile strene po ravnotežju.

Ako se bo torej v doglednem času začelo z objektivnimi javnimi gradnjami, bo zaupanje v izboljšanje obnovljeno, istočasno se bosta pa povečali tudi nakupna sila in želja pa nakupih.

KOLIKO SO VREDNI PRIJATELJI V NESREČI

ROG AVTOMOBILA — MOTI SODNIKA

CHICAGO, III., 5. novembra. — Maurice J. Tausig ima prijatelje. V tork ga je sodnik odsodil, da mora do včeraj ob 4 popoldne plačati svoji ženi sto dolarjev, ali pa iti v tork.

Brez dela, brez denarja je bil Tausig prepričan, da bo moral sedeti. Svojo zadrgo je povedal nekaterim prijateljem v lekarni.

Ko je odšel, je lekarnar Clark Moss predlagal svojim prijateljem, da bi vsak prispeval vsaj po en dolar za Tausiga, da mu ne bo treba v zapor.

Z večer je Moss nabral že 50 dolarjev. Naslednji dan je nabral že 77 dolarjev. Popoldne so drugi prijatelji dodali še toliko, da je bilo sto dolarjev.

Eno mianto pred štirim je Tausig plačal sodniku sto dolarjev.

Odpredi bolečine

Ne trpite revmatičnih bolečin in bolezni. Nabežite si steklo limimenta

PAIN-EXPELLER

Iz Slovenije.

Brez potnega lista je hotel v Jugoslaviji.

niso mogli vsega nesti takoj s seboj.

18-leti mizarski pomačnik v Trstu, Filipčič Stane, se je navečel življenja v Italiji. Sklenil je, da jo brez potnega lista mahne v Jugoslavijo. Na skrivaj se je vtihotil v tovorni vlak, vendar ni imel sreče. Zasati so ga v bližini Rakega in nesrečni Filipčič se je tako zbal kazni, da je skočil iz dvorcega vlaka ter se pri tem močno poškodoval na nogah. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. Ko bo okreval, se bo moral zagovarjati na policiji.

Tako vlonmeli niso mogli potovali ne z želesnino in tudi ne po cesti ter so se ves dan potikal po gozdovih med Ribnico, trgom Sv. Lovrenca in postajo Sv. Lovrenca na Pohorju. Orožništvo je živo zanimalo v pomagalno pri zasledovanju.

Tako vlonmeli niso mogli potovali ne z želesnino in tudi ne po cesti ter so se ves dan potikal po gozdovih med Ribnico, trgom Sv. Lovrenca in postajo Sv. Lovrenca na Pohorju. Orožništvo je živo zanimalo v pomagalno pri zasledovanju.

Poskus tatvine na učiteljsku.

Cuvaj I. ljubljanskega zavoda za straženje in zaklepanje Škerl Anton, je pretekli dne okoli poleti zapazil na vrtu učiteljskega.

Resljivi ečci dva neznanoma moška, ki sta skušala vlonmiti v vrtu, utico, kjer je hranjeno orodje in evetice, ki pripadajo učiteljsku.

Neznanca sta že razbila okno in hotela baš splezati v utico, ko je oglasila piščalka čuvanja.

Stražnik je dano znamenje sicer takoj pritekel, toda zlikovca stačas že preskočila želesno ograjo na Komenskega ulici in pobegnila v smeri proti Taboru. Stražnik ju je zasledoval, vendar sta mu opbegnila.

Dva dolgo iskana zlikovca are tirana.

Avstrijske varnostne oblasti so arretale 22-letnega Ferencika Silvestra, oba delavec iz Most. Omenjena sta krada kar na debelo po slovenskem in avstrijskem delu Koroske. Redna gosta sta bila v letoviščih ob Vrbškem jezeru, koder so njuno prisotnost neljubo občutili kopališki gostje. Aretanca sta bila do zob oborožena.

Obu nezakonske matere.

Marija B., doma nekje iz litijiske okolice, je prav čedno in simpatično dekle. Komaj 18 let sta

ra je odšla za kruhom. Dolgo časa je služila v Beogradu, kjer se je seznanila z nekim moškim. No,

konec je bil tak, da je povila krepkega fantiča. Bila je seveda takoj ob službo. Taka je hodila okoli in prosila povsod po službi, pa je ni nikjer dobila. Pred par

dnevi se je pripeljala v Litijo z

9-mesečnim fantičem, kjer je na

občini prosila za podporo, ki jo

je tudi dobila. Obenem je rekla,

da bo skočila v Savo, ker ne more

tačko več živeti. Domov ji je

namreč povratek dovoljen, pa le

zravi fantiča. Hodila je kakši dve

uri ob Savi, mimoidoči so jo pa le

odvrnili od tega obupnega čina.

— Kar malo jesih mu dajte.

— je nasvetoval možkar.

— Jesih ravno nimam pri hiši, ampak samo "jesihzajro" —

octovo kislino, — je menila ženska, nakar ji je popotni tuje odvrial: — Ta je pa še boljša!

Ženska je seveda poslušala njegov nasvet in je otroku dala celo

žlico octove kisline, ki je nerazredčena seveda hud strup. Fantičku seveda po tem "zdravilu" ni

bilo boljše, pač pa mnogo slabše.

Ženska je tarnała in ikšala na

sveta v pomoč pri sošedih, toda

vsa domaća zdravila nismo niti

pomagala. Šele čez dva dni se je

odločila, da gre z otrokom v mest

iskat zdravnikove pomoči.

Med potjo pa ji je fantek umrl,

podlegel je zastrupljenju z octovo kislino.

Ljudska lakovernost in zaupanje v takozvane domače zdravnike

padarje se je že marsikom mačevala.

Opisani dogodek se je prijetil v vasi Podhrška v Tuhinjski dolini, poldrugo uro pošlo je

z Kamenika ...

V noči od 20. na 21. oktobra se je izvršila velika vlonma tatvina

in Ribnici na Pohorju pri trgovcu

Sitarju, ki presegajo po drznosti

kakor po vrednosti ukradenih

predmetov vse ostale, kar se jih

je izvršilo zadnja desetletja pri

ans. Trije vlonmeli so že zvečer

moralni ukrasti klijuč od večnih

vrat ter se je eden najbrže že zvečer skril v hišo, kjer se nahaja trgovina Sitarja. Ponoči pa je moral odkleniti svojim pajdašem.

Tako so skozi vrata lahko nemoteno prišli pred dvojna vrata trgovine. V trgovini so si nakradli vsega, kar so potrebovali. Prav

vsej jim je prišlo prav. Pokradli

so večjo množino vsakovrstnega

blaga, izgotovljenih oblik, jestvni,

konjaka itd. Med ostalim jim je

prišel prav tudi drobir okoli

450 Din, katerega je pustil trgovca v trgovini. Škodo so ocenili

ter znaša okoli 40,000 Din.

Po izvršeni tatvini so tatovi

odšli na vrt, ki je za hišo, kjer

so so pa nevarnem in napornem

postu pošteno okreplili konjakom.

Pojedli so tudi škatljivo napolitank.

Nato so se podali skozi

gost proti Sv. Lovrensu. V gozdu

so na skritem mestu odložili

tudi prejšnje ukradenih stvari, ker

IZ JAPONSKIH DELA EVROPSKE OČI

Naglo razvijajoča se industrija, ki zahteva tesnejše stike z inozemstvom, je posegla močno tudi v življenje Japancev. Padajo stare tradicije, stari občaji se vedno bolj umikajo modernemu življenju in pravljčni orijent izgublja svoje čare. Namesto ljenih starih hišne grade tudi Japanci moderni nebobičniki, čarobni vrtovi se umikajo industrijskim podjetjem, pospešenim tempo življenja prinaša tudi v rodbinskem življenju Japancev bistvene izpremembe. Izgnil je kimono in z njim tudi težki plašči, umetni prščki japonskih žen je nadomeščil mikado.

Evropska moda na Japonskem zdaj že prevladuje, z njo so pa prišli tudi evropski običaji. Modernizirana je tudi vzgoja japonske mladične. Celo rasa sama se pričenja počasi izpreminjati in bodoče pokolenje najbrž ne bo samo več postave, temveč tudi močnejše telesne konstrukcije. Japonska mladina je naravnost prisiljena telovaditi, da se telesno utrdi in da izginejo povese.

Tako vlonmeli niso mogli potovali ne z želesnino in tudi ne po cesti ter so se ves dan potikal po gozd

USTAVNA BORBA V ŠPANSKI REPUBLIKI

Republikanska vlada je takoj ob svojem nastopu obljubila, da bo delo na ustavi končano še septembra meseca, nakar se bo ustavodajna skupščina po odglasovanju ustave takoj razšla in napravila mesto novemu na določilih republikanske ustave izvoljenem parlamentu. Delo pa se je zakasnilo ne tolko v razvoju težavnih problemov, kolikor zavoljo južnjaškega temperamenta poslanec, kajih dolgi izvili navdušenosti so izpolnili mnogo sej in tako zavlekli obravnavanje ustavnega osnutka, ki ga je redigiral znameniti španski jurist Jimenez.

Najdije so se govoriki mudili prilnih členih ustave, ki urejajo bodoče odnosne med cerkvijo in državo. V ta kompleks spada tudi zelo kočljivo vprašanje meniških redov in konfesionalne šole.

Ustavni načrt predvideva popolno ločitev cerkve od države, razpust meniških redov, lajško šolo in socijalizacijo cervenega imetja. — Cerkveno življenje bi se popolnoma podredilo društvenemu zakonu ter bi se cerkev vseh veroizpovedanj smatrala kot čisto zasebne organizacije. Pri sestavi španske konstituante, kjer stoji le 36 izrazito klerikalnih zastopnikov proti 371 poslancev republikanskega bloka, ki združuje liberalce, svobodomisne republikance in socijaliste, izid razprav in glasovanja o cerkevih členih ustave ni mogel biti dvomljiv. Vendar se je v zadnjem času opažala oživljena akcija cerkvi naklonjenih življev, ki je bujna zgornost poslancev dala dovolj časa za razmah. To gibanje se je razsvrnilo posebno po mestih, od podeželskih krajev pa so se za cerkev zavzemale le baskovske in navarske pokrajine, ki so v konstituanti zastopane s 16 poslanci, ki tvorijo s 15 poslanci katoliškega agrarnega bloka jedro neznavne katoliške opozicije v zbornici.

Agitacija za cerkev se je širila in konstituanta je moralna podčasi uvideti, da je neka tajna sila izpodkopava tia pod nogami. Ves narod je zrl s pričakovanjem in nadami na ustavodajno skupščino, ta pa se je počasi blizala jedru vprašanja. Sicer je od časa do časa kak poslanec načel cerkevni problem pri členih, ki so v zvezi s tem glavnim vprašanjem, vendar je ljudstvo nestrpo pričakovalo, da bo čulo z autoritativnega mesta odločno besedo o tej stvari. V seji prosluge petka se je končno vendar pricela generalna debata o cerkevih členih ustave. Nastopil je minister pravde De los Rios, ki je v dolgem govoru podal zgodovino, odnosajev med cerkvijo in špansko državo. Podprl je svoja izvajanja s podrobni statističnimi podatki, ki smo jih v našem listu nedavno priobčili ter sklenili svojo besedo s pozivom na poslance, naj sprejemo od vladne prelagane člene ustave, urejajoče versko udejstvovanje in odnose cerkve do države.

Praktikerikalni minister za javna dela Albornoz se je v zvezi s tem bavil še posebno z meniškimi redovi. Navajal je, da je vsaka redova obljuba, ki jemlje človeku osobno svoboščino, nečloveško in ne-socijalno. Iz teh razlogov se naj redi razpuste. Poudaril je, da ves španski narod pričakuje najradikalnejše rešitev vseh cerkevih vprašanj in da konstituanta zato ne sme razocarati nad najširšimi ljudskimi slojev. Brez rešitve cerkevnega vprašanja, ki naj cerkev brez pogojno podrediti državi, bo narod nezadovoljen in delo konstituante bo polvičarsko. Za ministrom Albornozom so nastopili še radikalnejši govorniki, ki so zahtevali odpravo celibata ter naravnost grotzil, da bo ljudstvo samo z baklami rešilo cerkevno vprašanje, ako mu konstituanta ne bi bila kos. Med silnimi vehementnimi izjavami je bila zaključena seja pozno v noč.

V torek pa je španska javnost z napetostjo pričakovala govora predsednika vlade Alcale Zamore, ki je znan kot pobožen katoličan, daš je odločen nasprotnik vmešavanja vere in cerkev v politiko. V ozračju zbornice je vladala precejšnja napetost in Zamora je ves čas govoril med grobno tåtno, ki je bila znak, da skupščina že vnaprej odklanja njegove razloge za manj radikalno rešitev cerkevnega vprašanja. Zamora je najprej apostrofiral katolitev, da je v dolgi dobi, kar so bili na viadi, niso pokazali nikake velikodusnosti in niso hoteli niti čuti o svo-

bodi vere in vesti. Zdaj, ko so sami v nesreči, je prepozno traktati na velikodusje drugih. Ugotavljal je opetovanje, da so katoličani res zlorabili svoje privilegije, na gre pa zato, da bi republika postopala proti njim na način, ki je v nasprotju z ostalimi temeljnimi svobočinami nove ustave. Izrekel se je za popolno ločitev cerkve od države, natančneje naj odnosne uredi konkordat z Vatikanom, cerkevne imetje pa naj se socijalizira proti odškodnini. Državno nadzorstvo naj velja le umetnostnim vrednotam, nakopičenim v cerkvah in samostanh. Meniški redi naj se nadalje obstajajo, tudi jezuitov — v kolikor so Špenci, se ne sme izgnati iz domovine, dasi je minister Albornoz dodal k tej zahtevi še dominkance in druge redove.

Zamora je končal svoj govor med pritrjevanjem katoličnih poslancev in radikalnih socijalistov, ki so organizirani po francoskem vzorcu in so v vprašanju kongregacij zavzeli stališče svojih francoskih tovarishev. Veliki govor Zamorov je razkril nepremostljive razlike in nazorih glede cerkevnega vprašanja ne samo med predsednikom in zborično večino, marveč tudi med Zamorom in ostalo vladom. Ostre debate so se vrstile v zbornici po predsedniškem poročilu, tekmo njih pa se je pokazalo, da je večina za radično ločitev cerkve od države, za poljubno odškodnino cerkevnega imetja, ki jo naj določi kasnejši zakon, za izgon jezuitov in drugih redov, ki niso čisto španskega porekla, osobito pa za določno preved, da bi redi vzdrževali šole in vrgzali mladino. V tem obsegu je bil člen ustave tudi sprejet.

V teku debat je prišlo v javnost, da je predsednik Zamora dal na svojo osebno odgovornost Vatikanu nekatere dalekozelenje zagotovila glede konkordata, glede redov in glede cerkevnega imetja; teh zagotovil Zamora po sprejetju čl. 24. ustave ne bi mogel izpolniti. Moral je zato podati ostavko svoje vlade ter prepustiti svoje mesto socialistu Azani, ki je v dveh urah sestavil novo vladu z istih osebnosti brez Zamore in notranjega ministra Maure, ki je odstopil solidarno s predsednikom.

ŠKOF LANYI IN SARAJEVSKI ATENTAT

Neues Wiener Extrablatt poroča iz Budimpešte:

— Te dni je umrl titularni škof dr. Josip Lanyi po kratki boljini. Ta mož je bil od leta 1900 do leta 1906 učitelj ogrskega jezika pri ranjem avstrijskem prestolonasledniku Franu Ferdinandu, ki ga je visoko spoštoval in cenil.

Ime škofa Lanyi-ja so inozemski časopisi takoj po smrti Frana Ferdinandina večkrat omenjali, zlasti modrosvorni. Škofu se je namreč v noči pred smrтjo prestolonaslednika sanjalo vse natanko, kaj se bo v Sarajevu dogodilo. O sanjah so inozemski časopisi obširno poročali.

O teh škofovih sanjih so nedavno znova pisali tudi ogrski časopisi. Takoj nato sem škofa sam obiskal in ga prosil, naj mi pove resnico o teh sanjah. Škof Lanyi mi je dobesedno rekel to:

28. junija 1914 sem se prebudit zjutraj ob pol štirih iz težkih sanj. Sanjalo se mi je, da sem šel zgodaj zjutraj k svoji pisalni mizi, da preglejam došlo pošto. Na vrhu kupa pism je ležalo črno obrobljeno pismo s črnim pečatom z grbom nadzvezdo Franom Ferdinandom.

Naprvi pogled sem spoznal nadzvezodo pisavo. Odpril sem pismo in na "glavi" sem opazil sliko temnomoder barve, podobno razglednični slika pa je kazala cesto in ozko ulico. Prestolonaslednik je sedel s svojo soprogo v avtomobilu, njima nasproti pa neki general, poleg šoferja pa še neki častnik. Na obeh straneh ceste je stala velika množica ljudi. Nenadoma sta skočila iz množice dva fanta in sta oddala na nadzvezodo več strelov.

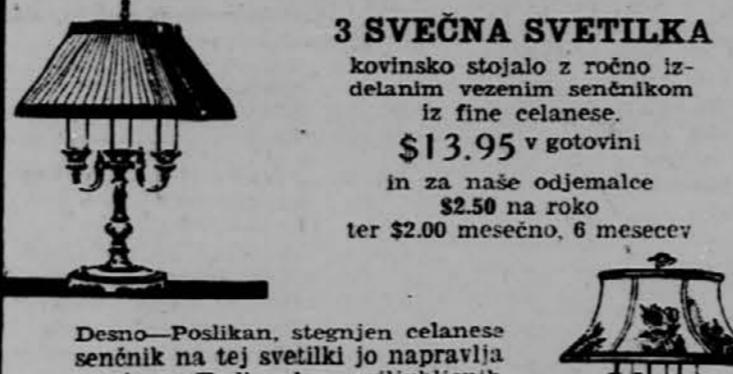
Nato je sledilo pismo tele vsebini:

"Vaša škofovska milost! Dragi doktor Lanyi! — Sporočam vam, da padem danes v Sarajevo skupno s svojo soprogo kot štev zavratnega političnega napada. Priporočamo mo v Vaš pobožni molitvi in Vas prosimo, da ostanete našim ubogim otrokom še nadalje tako vdan in v ljubezni in zvestobi kot dolej. Srčno Vas pozdravlja Vaš jezuita Eduarda Lanyi-Ja."

Svetilke za Uporabo in Lepoto

S V E T I L K E Z A U D O B N O S T, lepe svetilke za okrasek — idealni dom ima danes dosti svetilk. V domeh, ki so pripravljeni za udobnost, ni vsa družina strnjena okoli ene svetilke in ne napenja svojega vida. Namesto tega je dosti luči ob vsakem udobnem stolu.

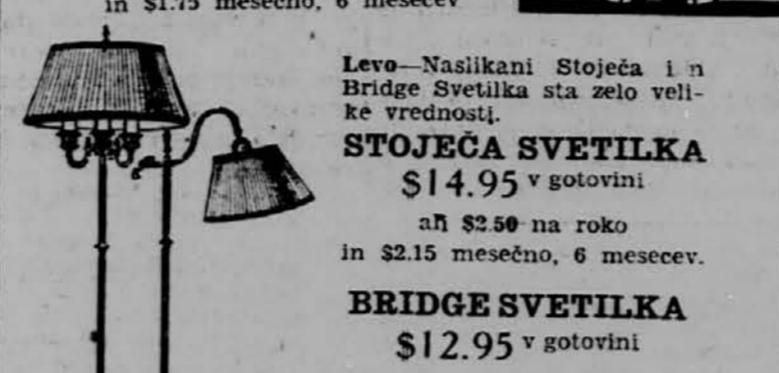
Tukaj so svetilke, ki bi jih radi imeli — Svetilke, ki bi jih ponosno darovali.

Desno—Poslikan, stegnjen celanese senčnik na tej svetilki jo napravila posebno. Tudi eden priljubljen modelov s 3 svečniki.

\$12.35 v gotovini

ali \$2.25 na roko
in \$1.75 mesečno, 6 mesecev

Levo—Naslikani Stoeča in Bridge Svetilka sta zelo vredni.

S T O J Ě C A S V E T I L K A

\$14.95 v gotovini

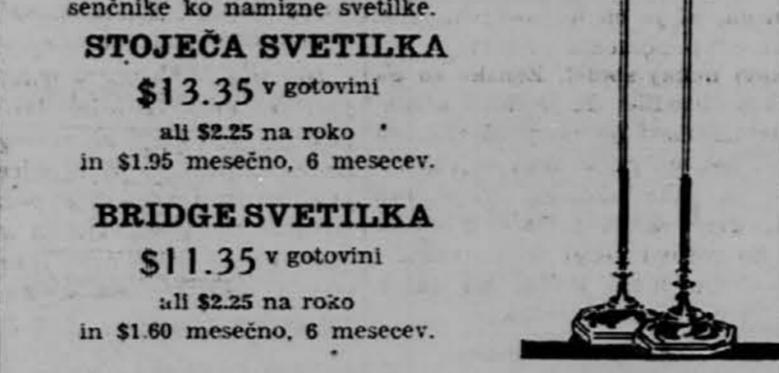
ali \$2.50 na roko
in \$2.15 mesečno, 6 mesecev.

BRIDGE S V E T I L K A

\$12.95 v gotovini

ali \$2.50 na roko
in \$1.80 mesečno, 6 mesecev.

STOJEČA S V E T I L K A

\$13.35 v gotovini

ali \$2.25 na roko
in \$1.95 mesečno, 6 mesecev.

BRIDGE S V E T I L K A

\$11.35 v gotovini

ali \$2.25 na roko
in \$1.60 mesečno, 6 mesecev.

Če kupite dve ali več svetilk naenkrat, lahko prihranite denar. Vprašajte za našo kombinacijsko ceno.

THE NEW YORK EDISON COMPANY

BROOKLYN EDISON COMPANY, INC.

THE UNITED ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

NEW YORK AND QUEENS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

THE YONKERS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

ZADNJA KITAJSKA CESARICA

Zadnja kitajska cesarica se hoče odločiti od svojega moža. Kot otrok je bila poročena z zadnjim kitajskim cesarjem, kateri je imel leta 1912, ko je bil odstavljen, še 6 let. Sedaj živi cesar v japonski na selbini Tientsin pod meščanskim imenom Pu-Yi varen pred sovražniki. Iz teh novih življenskih okolnosti se je razvila zakonska tragedija. Spoznal je neko amerikansko filmsko igralko v katero se je zanjil in tako je postal zakon z ženo pravu muka. Cesar je ženo baže dejansko mučil, tako da je že večkrat poskusila si vzeti življenje.

nje, sedaj je pa vložila tožbo za ločitev zakona. Zadnja kitajska cesarica je baje lepa žena in zelo izobražena. Se nič ne ozira na grožnje cesarske stranke, hoče na vsak način doseči ločitev zakona nakar se nameščava izseliti v Ameriko, kjer hoče živeti novo življenje.

nadvojvoda Fran. — Sarajevo 18. junija 1914, ob štirih zjutraj. — S sozlam v očeh sem skočil iz postele in pogledal na uro: bilo je ravno pol štirih. Nato sem se vsezel s pisalni mizi in sem načančno zapisal vse, kar sem v sajde videl in bral.

Nato sem napravil še skico o napadu in dopoldne sem dal vse potrditi od dveh prič. O tem sem sem obvestil tudi svojega brata, jezuita Eduarda Lanyi-Ja.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnovite.

Uprava "G. N."

KAKO EGIPČANKE IZGANJA-

JO HUDIČA

Egipčanka Khadiga Hakl je objavila zanimive podatke o šegah Egipčanov.

Pobožni egyptovski narod, ki veden rad kliče Boga na pomoč, se nikakor še ni otrezel vražje. Egipčane, ki so v navadi v skandalu življenu, smatra nevedna množica za verska pravila, čeprav nimajo z več nobenega opravka.

Naj tu opisem zanimivo Šego "izganjanje hudiča" pri bolničih. Ne smemo misliti da je ta navada vokrenjena le v siromašnih krogih: nasprotno, si reveži te procedure sploh ne morejo privoščiti, kajti izganjanje stane mnogo, 30-40 angleških funkov. Če pacientka nima dovolj denarja, žrtvuje svoje dragulje, če pa to ne zadostuje, se pa zadolži.

Zenski "šeher", ali kakor se glasi v arabsčini "il šeh-a" (šeher je verski zmanjšenik, toda mnogi si privoščijo) je doseglo čin nadpovrstja, ki veden občutno ne morejo privoščiti. Nekaj bolničnih načinkov pa je veden do kredita, v doseglo svojega namena. Zenskih šehov po pravilih ni pač pa si ženske same nadajojo to čisto navede pri izganjanju, kaj je vse treba pokloniti hudobniku. Je naravnost čudovito, kakšne čudne želje imata hudiči.

Zenski "šeher" ali kakor se glasi v arabsčini "il šeh-a" (šeher je verski zmanjšenik, toda mnogi si privoščijo) je doseglo čin nadpovrstja, ki veden občutno ne morejo privoščiti. Nekaj bolničnih načinkov pa je veden do kredita, v doseglo svojega namena. Zenskih šehov po pravilih ni pač pa si ženske same nadajojo to čisto navede pri izganjanju, kaj je vse treba pokloniti hudobniku. Je naravnost čudovito, kakšne čudne želje imata hudiči.

In neprestano sprejema "il šeh-a" hudičeva naročila ter daje skozi njena usta nadaljnje ukaze. Obleka se mora menjati po njevem okusu najmanj tri do štirikrat. Hudobec se izbere v plesov, ki trajajo cele tri dni. Najprej počasno gibanje po enolicih zvokih nekega, bobnu podobnega instrumenta, takozvana "tabla", potem po vedno hitrejši gibanje. Okrog plesa obesdenke sede na tleh gostje, ki jo venomer na gajajo, dokler se komaj še premika. Vsa v potu se zgrudi skoro brez zavesti na tla. Med svečanostjo kuha v peči, da je zgodilo, da je veden do zavoda sumljivo. Budimpeštska policija je dobila od dunajskih najboljših informacij. Dunajska policija je pisala, da ima Matuschka na Dunaju več hiš, da živi v dobrih razmerah, da marljivo dela, je poboven in hodi red v cerkev. Dve priči sta pa madžarski policijski povedali, da Matuschka nikakor ni mogel biti med potnikami ponesrečenega vlaka. Budimpeštska policija je dobila od dunajskih najboljših informacij. Dunajska policija je pisala, da ima Matuschka na Dunaju več hiš, da živi v dobrih razmerah, da marljivo dela, je poboven in hodi red v cerkev. Dve priči sta pa madžarski policijski povedali, da Matuschka nikakor ni mogel biti med potnikami ponesrečenega vlaka. Budimpeštska policija je dobila od dunajskih najboljših informacij. Dunajska policija je pisala, da ima Matuschka na Dunaju več hiš, da živi v dobrih razmerah, da marljivo dela, je poboven in hodi red v cerkev. Dve priči sta pa madžarski policijski povedali, da Matuschka nikakor ni mogel biti med potnikami ponesrečenega vlaka. Budimpeštska policija

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI
PESMI IN POEZIE

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

IGRE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI

MOLITVENIKI

VETA URA

v platno vez ... 50
v fino usnje vez ... 1.50
v najfinje usnje vez ... 1.80

KREBI ZA DUŠO

v platno vez ... 50
v fino usnje vez ... 1.50
v najfinje usnje vez ... 1.80

AJSKI GLASOVNI

v platno vez ... 80
v usnje vez ... 1.20
v fino usnje vez ... 1.50

VIŠKO SRCA

v imitirano usnje vez ... 50
v usnje vez ... 80
v fino usnje vez ... 1.50

EBESA NAŠ DOM

v ponarejeno ... 1.—
v najfinje usnje vez ... 1.50

IARIJA VARNINA

vina vez ... 1.20
v fino usnje ... 1.50
v najfinje usnje vez ... 1.80

Irvatski molitveniki:

vječna jatrosti, fina vez ... 1.—
Iva Bogu, mir ljudem, fina vez ... 1.50najfinje vez ... 1.00
vanteč nebeski, v platno ... 50fina vez ... 1.—
ime, najfinje vez ... 1.50

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Hild's Prayerbook:

v harynde platnice vezano ... 50
v helo kost vezano ... 1.10

Ceme Uno Me

vino vezano ... 50

Key of Heaven:

fina vezano ... 50
v usnje vezano ... 50

POVESTI in ROMANI

(ZA ODRASLE)

Ana Karenina (Tolstoj)

zanimljivi roman (2 zvezka) ... 50

Amerika: potvrd dobro, doma

najbolje ... 65

Agitator (Korsuk) broš.

Andrej Hofer ... 50

Beneška vedečevalka ... 55

Bogrački Biser ... 40

Bilbajev ... 65

Pomladni Sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

Tedaj po začetku na svoji rami roko. Prestrašena skočim na noge. Pred menoj stoji stari Berger, čuvaj pokopališča in v zadrgi drži špecico v rokah.

— Oprostite, — pravi, — hla dno postaja in gospa doktorica se lahko prehladi. Spali ste namreč preej dolgo.

— Res, oče? — odgovorim in se obrnem proti soncu. — zares mislim, da sem spala. In pomislite, kaj čudnega se mi je prijetilo v sanjah — ona Marija Winter se mi je prikazala in je z menoj govorila.

Nevjetno je zmajal z glavo.

— Da, da, Berger, lahko mi vrjamete. Sploh pa, ali mi nočejo povedati povest o njenem življenu? — ga prosim.

Starec vztraja pri svoji trditvi, in pravi:

— Ne vem ničesar.

— Veste, — mu odgovorim, — če le hočete, mi lahko poveste Obljubljam vam, da bom molčala; mislim pa tudi, da me že dovolj poznate.

— Da, gospa doktorica, poznam vas in prav imate, ako pravite, da vem vse. Samo nerad govorim o tem, ker je preveč žalostno.

— Tako, vi ste poznali Marijo Winterjevo?

— Da, in lepšega dekleta ni bilo kot ona. Izgledala je kot pravi angel s svojimi plavimi kodri in z belim obrazom. Dala mi je tudi svojo sliko.

— Ali smem videti njeni slike? — ga vprašam.

— Potem se morate ž kmeni potruditi, — mi reče, — moja starja jo hrani in potem vam bomo tudi povedali, kar vemo — toda ne o tem govoriti!

Tako grem ž njim v njegovo lično hišico, ki je mirno čepela pod koščatih drevecjem. Poznala sva se že dolgo. Pred sedmimi leti je pokopal mojega moža in otroka in mnogokrat me je potolažil s svojimi pripristimi besedami, kadar me je hotela prevzeti bolest na svežih grobih. Za časa moje odsotnosti pa je vestno skrbel za grobova mojih dragih in kaj takega približa človeška sreca bolj kot kaj drugega.

— Da, — pravi med potom, — enkrat se je tukaj sestala s svojim izvoljencem. Lep častnik je bil, čigar slika imamo tudi. V sreči obenj mladih ljudi smo sami postali mladi — in nato žalostni konec! — Še mnogo bolj bi skrbel za grob, toda preveč imam dela poleg tega pa postajanega vedno starejši. Belo vrtnevo sem jaz posaočil na njen grob. Nekdaj mi je rekla: — Kadar umrjem, bi rada imela priprost grob — samo bršljan in bele vrtnice.

V priprosti, toda skrbno čisti sobi je sedela njegova žena pri oknu in vezla; poleg nje na oknu pa je ležala surčanje siva mačka.

— Žena, pripeljal sem ti obisk, — zakliče mož, — gospo doktorica Šone bi rada slišala kaj o tvojem angelu.

— Moj Bog, — odvrne žena ko se dvigne in si z roko potegne preko čela. — Vedno sem tako žalostna, kadar mislim na to ubogovo dekle, četudi nas-prav nič ne briga in o njej prav ničesar ne vemo, toda bila je tako lepa in dobra.

Sedem na divan in po vsakdanjih vprašanjih in vsestranskem pogovoru konečno prineše slike, ki so bile skrbno zavite v svilnat papir. Vzamem eno sliko, S težavo sem zadušila vzklik osupujejoča, — to je vendar bil poročnik pl. Wolf, ki je tukaj stopil nasproti na sliki, tako poln življena, kot sem ga zadnjikrat videla — ponosen, plemenit obraz, fino oblikovan in s temnimi brkami obrobljeni usta; okoli ustev se je zibal prisrčen nasmeh.

Njegovega ogjevitega, duhovitega pogleda fotograf sicer ni mogel posneti: sploh je bila slika dasi dobro izdelana, nepopolna, kajti slika ni mogla pokazati njegovega zanimivega, plemenitega, naravnega obraza. — Bil je tedaj "ljubček" Marije Winterjeve. Kar najbolj sem bila radovedna, da vidim sliko one, ki je znala pridobiti si njegovo sreco. In ko sem jo videla, sem ga razumela. Tako endovito lepega obraza se nisem videla. Pravi angleški obraz s finimi, plemenitimi potezami, kot jih je le težko videti v taki čistosti, poleg tega dvoje oči s presenetljivim izrazom, usta očarjive ljubnosti — usta, ki so bila vstvarjena samo za poljubovanje. — Dolgo sem gledala to sliko, na katere zadnji strani je bilo napisano: V prijateljski spomin. Iz hvaležnosti poklanjata Marija Winter in pl. Wolf.

Molče sem konečno položila sliko na stran, toda tako, da sem jih še vedno mogla gledati. Moja slabost je, da rada gledam lepe obrazy, lepe ljudi in videla sem marsikatero zanimivo in privlačno osebnost, toda še nikdar nobene ženske, ki bi v sebi zdrževala toliko ljubnosti kot to dekle. Kako očarljiva je moralna biti v resnicu, ako je že njeni sliki napravila na mene tako globok utis.

— Da, — je stokala stara žena, — da, kdo bi si mislil, tako mlada kri, pa sta oba že mrtva.

Konečno je prišla tako daleč, da mi je pričela pripovedovati povest. Njen mož ji je pomagal, ako se je ji v pripovedovanju utrgal nit, ali pa če je zašla predaleč. Tako sem izvedela vse. Pazno sem poslušala in sem si vse dobro zapomnila. Vstanem in se jima zahvalim. Pri slovesu pravim stafemu Bergerju:

— Gotovo bi mi mogli še mnogo več povedati —

— Da, — pravi, — mnogo, ako bi hotel govoriti. O, kaj je življeno!

Pozno je, že dragi Berger; moram hitro iti. Toda bom zoper prišla. In tedaj mi morate povedati tudi o drugih grobih. — Še enkrat: prav lepa hvala! Pozdravljeni! — Obema podam roko in odidem.

Kar sem slišala, me je zelo zanimalo in to tembolj, ker sem poznala poročnika Wolfa. Ko je živel še moj mož, je bil pri nas zelo priljubljen gost, ljubeznihi prijatlji in sem ga zelo spoštovala, ker je bil kot zlato čistega in vzzvišenega značaja. Tedaj sem spoznala njegov značaj — resen in nadarjen; toda, če je ušel čez mejo svojega razpoloženja, je bil nad vse ljubezni. Pri pogrebu mojega malega Alfreda sem ga zadnjikrat videla. Nato sem za dolgo časa zapustila svoje rodno mesto, ker mi tam ni bilo več mogoče prestati. Morala sem imeti razvedrila, izpremembe, ako nisem hotela biti duševno uničena. Nekako po preteku enega leta sem spregledala na Isola bella naznanih o njegovi zaroki z neko gospodinjo Ulrich. Čestitala sem mi; tedaj mene to nizanimalo, njegova zaroka se mi je zdela brezpomembna, četudi sem se čudila, ker mu je

bila gospodična Ulrich, kot se še natančno spominjam, brezpomembna. Saj proti meni se je v tem smislu mnogokrat izrazil. Toda natančenost in nenaklonjenost se lahko izpreminajo in kdo ve, kaj ga je privdelo do tega koraka — mogoče je bil mnogo dolžan in ona je bila zelo bogata.

Nato sem se vrnila. Nekoč me obišče; ni še dolgo tega. Na sebi je imel nekaj razvojenega, cesar prej pri njem nisem nikdar opazila. Toda sedem let je dolga doba in se marsikaj izpremeni. Po poroki je bil nekaj let v vojašnici v M., tako mi je povedal, nato je bil zopet prestavljen tu-sem in je upal, da bo kmalu postal major. Njegov otrok mu je bil tudi vzet. O svoji soprogri ni govoril. Izpresevala sem ga o same najbolj potrebnih zadevah o njej, ker sem takoj opzala, da ni bilo vse v pravem redu.

Pozneje sem slišala, da je živel v zelo nesrečnem zakonu in nekaj tednov po njegovem obisku pri meni se je dogodil oni dogodek, ki je razburil celo svet — samomor pl. Wolfa — ki ga je baje izvršil v hipni blaznosti.

Noči tedaj pričenem sesavljati to, kar sem slišala od onih dveh starih ljudi, kakor tudi to, kar mi je šepetal stara lipa, in ti boma, draga prijateljica, vse to posvetila v obliki povesti v upanju, da tega ne bo sprejela nepriznajno. Saj je samo priposta, vsakdanja povest, ki se v življenu mnogokrat dogodi. Mogoče mi je ta povest zato tem bolj zanimiva, ker sem poznala poročnika pl. Wolfa. Upam pa, da boš tudi ti s svojim mehkim srečem občutila sočutje do obeh!

(Dalje prihodnjič.)

KAČA V CROBU

Cuden dogodek je doživel italijansko mestec Monte Cassino, ki je zelo znano po zgodovinskem benediktinskom samostanu. Delaveki so urejevali grob pred kratkim pokopanega posestnika, so slišali pod rušo čudno razbijanje, ki je postajalo vedno močnejše. Obvestili so sorodnike in upravnika pokopališča. Činasto krsto so dvignili z groba, in klespar je pricel odpirati pokrov. Zdela se je, da skoči po kovinski krsti neka žoga, in praznovner delave so ponovno in grozi hoteli pobegniti. Ko so naposled krsto odprli, je na splošno začenjen planil ven živ gad. Urno se je skril v senecki pokopališči, zidu, a zasledovalci so ga našli in ugonobil.

Sorodniki so po daljšem ugibanju sporočili, da je nekoliko dni pred smrtno našel pokopan posestnik na polju neko čudno jajce. Kazal ga je doma in potem zopet vtaknil v žep. Soparna vročina v krsti je srečno pomagala kači prilezti iz jajca in jo potem zmanjšala oblačiti; okoli klobuka si je ovila dolg, bel pajčolan, na roke pa si je nataknila dolge rokavice.

Stopnice stare jetnišnice je kar po dve preskakovala. Na dvorišču jo je čakal voz z zastritimi okni. Samo en korak in je bila v vozu. Ko je izstopila iz voza, ki so ga spremiali dragoceni z golimi sabljami, se je kar zibala na morišće. Preko luž in mlak je skakijala kot prava plesalka. Nato so jo prevezali v kolon, ona pa se je z rahlim mahljem roke zahvalila duhovniku in sestri strežnici in svojemu zagovorniku.

Stopnice stare jetnišnice je kar po dve preskakovala. Na dvorišču jo je čakal voz z zastritimi okni. Samo en korak in je bila v vozu. Ko je izstopila iz voza, ki so ga spremiali dragoceni z golimi sabljami, se je kar zibala na morišće. Preko luž in mlak je skakijala kot prava plesalka. Nato so jo prevezali v kolon, ona pa se je z rahlim mahljem roke zahvalila duhovniku in sestri strežnici in svojemu zagovorniku.

Ta prizor je silno vplival na vojake-strelce. Zadela jo je le ena krogla v srce, druge pa so še vse v zid. — Bila je mrtva na mestu...

Neka druga vohunko, priprosta in siromašna delavka, je moralna na morišće 10. januarja leta 1917. Ko so jo privezali, je rekla: — Prosim Francijo odpuščanja — vive la France!

Na svoj način pa se je obnašal Pavel Bolo, znan tudi pod imenom Bolo-paša. Ta je bil silno razdražljiv in duhovnik ga je moral večkrat opomniti, da prihaja njegova zadnjina ura. Pritoževal se je zlasti, zakaj ni navzoč njegov odvetnik, potem pa se je preoblekel v svečano večerno obliko in si položil na srce svilen robec, ki naj bi ga nasejenega z njegovo srčno krvjo izročili po njegovih smrti neki osebi. Ko pa je stopil v voz, je zamiral, kakor da hoče do svojega zadnjega trenotka igrati človeka, ki mu vse skupaj ni nč več mar.

Njegovo izdajstvo pa je vzbudilo po vsi Franciji in zlasti med vojaštvom takšno silno ogorčenje, da so vojaki sklenili, da ne bodo streli v srce, ampak v glavo. Zato je tudi robec ostal brez krvi.

Londono sudišča za ločitve zakon je obravnavalo te dni prece težaven primer. Neki mož se je poročil in je stanoval z ženo pri svoji materi. Mlada žena pa se je kmalu naveličala večnega zmerjanja in grajanja svoje tašče, pa se je preselila drugam in je zahtevala od moža mesečno rento, da bi se mogla preživljati. Može je uprl, češ, da bi mu lahko prihranila posebne stroške, če bi stanovala pri njem.

Sodniki so v razsodbi povедali tole:

— Naravno je in zelo hvalevredno, če se človek zaveda svojih otroških dolžnosti. A prav tako je naravno, da žena v danih okoliščinah ni mogoča zdržati pričašči. Vprašanje je sedaj, katera dolžnost mož je prva. Ali mora ostati pri materi in zanemariti svoje dolžnosti napram ženi, ali se mora zavzeti za ženo in se spriti k materji? V tem primeru izrazimo svojo simpatijo za vse stranke, moramo pa izraziti tudi svoje prepričanje, da gredo dolžnosti zakonskega moža do žene pred dolžnostmi do matere.

In so moža obsodili, da mora plačevati zahtevano rento.

Dva čevljia velik balon, napoljen s helijem, je tvrdka Mae & Co. izpustili v Newark, N. J. 31. oktobra. Prihodnjega dne ga je našel farmer Fred CeConnell v Berwick, W. Va., Nova Šotija, kateri kraj je oddaljen od Newarka 1230 milj.

Balon je moral leteti 50 milj na uru.

DRAL JE LETEL 1200 MILJ

Dva čevljia velik balon, napoljen s helijem, je tvrdka Mae & Co. izpustili v Newark, N. J. 31. oktobra. Prihodnjega dne ga je našel farmer Fred CeConnell v Berwick, W. Va., Nova Šotija, kateri kraj je oddaljen od Newarka 1230 milj.

Balon je moral leteti 50 milj na uru.

POZOR, ROJAKI

SAKSER STATE BANK

52 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik
od 8.30 dop. do 6.
popoldne.

Za večjo udobnost
svojih klijentov, vsak
pondeljek do 7. ure
zvečer.

Postujmo se vse brez izjeme
te stare in stanovitne domače
anke.

MAHARADŽEV ZAKON

MahaRađži iz Tikaria je žal, da se je leta 1909 poročil z lepo, mlado Avstraliko, ločeno ženo nekega Američana po imenu Stillwell, zlasti pa mu je žal, da ji je leta 1917 obljubil doživljensko rento 15,000 rupij in da ji je podaril razne dragulje. Zato je nastopil kot tožnik, da bi se njev zakon razveljavil, pa mu sošišče v tem ni hotelo ugoditi in je ženi priznalo tudi pravico do rente in do draguljev.

MahaRađža se je pritožil na najvišje sodišče britske države, na tajni svet angleškega kralja. To še ni izreklo definitivno svoje sodbe. Maharadžev zagovornik utemeljuje zahtevo svojega klijenta s tem, da je Stillwellova pristopila le po forma v hinduško vero, ko se je poročila s knežom, da je knez kot pripadnik brahanske kaste sploh ne bi smel poročiti in da je bila tudi tudi zadeva ločitve Stillwellove od prejšnjega moža neveljavna, ker se je ta ločitev izvršila na podlagi dogovorjenih, izniščenih vzrokov.

7. novembra:	America, Cherbourg, Hamburg
10. novembra:	Roma, Napoli, Genova
11. novembra:	Leviathan, Cherbourg
12. novembra:	Deutschland, Cherbourg, Hamburg
13. novembra:	Dresden, Cherbourg, Bremen
14. novembra:	Aquitania, Cherbourg
15. novembra:	Majestic, Cherbourg
16. nov	